

Judit, meer dan een boek op diskette?

*Pascale VAN HOUTTE,
Assistente Bronnen en Methodiek van het Recht*

Ten geleide...

"Omdat U ook niet graag onnodig tijd verliest op kantoor...ontwikkelde Kluwer Rechtswetenschappen Judit Databank...". Zo stelt Kluwer haar nieuwste paradedepaardje "Judit" voor.

Het vermijden van lastig en tijdrovend opzoekingswerk wordt dan ook als belangrijkste troef van Judit Databank aangegeven. Judit zorgt er immers voor dat de praktijkjurist "minder tijd hoeft te besteden aan...opzoekingswerk..." zodat "er meer tijd overblijft voor creatief juridisch werk of voor andere interessante en belangrijke activiteiten. Meer tijd besteden aan uw cliënteel bijvoorbeeld, of aan het management van uw kantoor..." luidt de veelbelovende commentaar in de brochure (1).

Geldt dit mutatis mutandis ook voor de jurist-in-spe? Of meer concreet: kan een student Judit nuttig aanwenden voor zijn opzoekingswerk bij het opstellen van zijn seminarieverhandeling?

In deze bijdrage zullen we trachten de hierboven geformuleerde vraag te beantwoorden. Hierbij dienen we alvast volgend voorbehoud te maken: Judit bestaat pas sinds oktober 1988, bijgevolg hebben we nog niet veel ervaring met het nieuwe opzoekingsinstrument. We kunnen dus enkel onze eerste indrukken weergeven m.b.t. de beperkingen en de mogelijkheden van Judit Databank.

Wat is Judit?

Judit Databank is een autonome databank: de gebruiker heeft rechtstreeks toegang tot de gegevens in de databank. De reeds bestaande databanken, zoals o.a. Credoc en Justel daarentegen werken met een on-linesysteem. In het on-linesysteem krijgt de gebruiker enkel toegang tot de centrale databank via zijn eigen aansluiting.

(1) uit de Judit Databank informatiebrochure, 7.

Bovendien moet men de hierboven aangehaalde databanken ondervragen aan de hand van een documentaire taal (2). Judit Databank is toegankelijk voor elke informaticaleek : bij het opvragen van de gegevens is het immers niet nodig een documentaire taal te hanteren.

Inhoudelijk kunnen we Judit het best vergelijken met een klassiek verwijzingswerk. Judit verwijst m.a.w. als secundaire rechtsbron, via referenties en samenvattingen, naar de integrale rechterlijke uitspraken, doctrinaire studies (artikels, noten bij rechtspraak en monografieën) en wetgeving.

Hoe dit nieuwe verwijzingswerk gebruiken ?

Momenteel bevat Judit de volledige inhoud van T.R.D./Boek Rechtsdocumentatie. Zo snel mogelijk wordt ook de Rechtsgids in de databank opgenomen. Het ligt dan ook voor de hand dat de student die vertrouwd is met de structuur van T.R.D./Boek Rechtsdocumentatie heel vlug zijn weg zal vinden in het systeem van Judit Databank. Het valt daarom aan te raden de T.R.D.-systematiek grondig te bestuderen voordat Judit Databank wordt geraadpleegd.

De referenties en samenvattingen opgenomen in het T.R.D.-systeem zijn geordend per rechtstak. In principe wordt dezelfde indeling gevolgd als in F.B.W. Binnen elke rechtstak worden de bibliografische gegevens gegroepeerd volgens de verschillende deelgebieden van de rechtstak. Deze onderverdeling gaat meestal terug op de wetboeken en de belangrijkste bijzondere wetten van de rechtstak in kwestie. Zo wordt elke rechtsmaterie verder ingedeeld zodat men in een telkens kleiner deelgebied terecht komt. Een voorbeeld kan een en ander verduidelijken :

- Student X moet een seminariewerk maken over de handgift. Hoe vindt hij via de T.R.D.-systematiek de bibliografische gegevens m.b.t. dat onderwerp ?

Eerst en vooral situeert hij het item in de juiste rechtstak, m.n. **BURGERLIJK RECHT**

- Dan kiest hij binnen Burgerlijk recht voor het **BURGERLIJK WETBOEK**, vervolgens voor **SCHENKINGEN EN TESTAMENTEN**.

Binnen dit deelgebied neemt hij het trefwoord **SCHENKINGEN** en zo komt hij terecht bij **HANDGIFT**.

(2) HERBOTS, J. (m.m.v. VAN OVERWALLE, G.), *Juridische heuristiek en juridische vaardigheden*, deel 1, Leuven, Acco, 1986, 34-35.

Indien men de databank efficiënt wil gebruiken, is het dus absoluut noodzakelijk inzicht te hebben in de structuur van het recht om een bepaald item in het juiste deelgebied te plaatsen.

Indien men er niet in slaagt een bepaald juridisch thema onder te brengen in de T.R.D.-structuur kan er nog altijd gezocht worden via THESAURUS. Thesaurus is een trefwoordenlijst: een aantal juridische begrippen worden er alfabetisch gerangschikt; doch het opzoeken via Thesaurus heeft twee nadelen. Primo weet men niet of het gezochte onderwerp als trefwoord in de lijst werd opgenomen. Secundo is het bij het zoeken op trefwoord nooit zeker dat men alle relevante gegevens gevonden heeft. Men zoekt immers fragmentarisch op zonder het thema in een bredere context te plaatsen.

Naast het zoeken via T.R.D.-systematiek en Thesaurus kan men ook zoeken op AUTEUR, DATUM of PERIODE en volgens KLASSE (= rechtspraak, rechtsleer, wetgeving of allerlei).

Bovendien is het mogelijk gecombineerd te zoeken. Zo kan men een overzicht bekomen van de rechtspraak gepubliceerd in een bepaalde periode m.b.t. een bepaald onderwerp. Een en ander is voornamelijk zinvol wanneer men deze elementen combineert binnen de T.R.D.-systematiek.

T.R.D./Boek Rechtsdocumentatie bestaat vanaf 1980 resp. 1982. Bijgevolg is het noodzakelijk andere verwijzingswerken te raadplegen indien men rechtspraak, doctrine of wetgeving zoekt, gepubliceerd voor 1980. Eens de Rechtsgids in Judit Databank zal worden opgenomen, zal men er ook terecht kunnen om juridische bronnen, gepubliceerd voor 1980, op te zoeken.

De informatie opgeslagen in Judit wordt driemaandelijks bijgewerkt. Zo volgt in december reeds de eerste bijwerking. Het volstaat dus om in de tussenliggende maanden de losse T.R.D.-nummers te raadplegen om de bibliografische gegevens up to date te houden.

In de (nabije) toekomst wordt het mogelijk de nuttige referenties van de databank op een diskette te kopiëren en daarna het gecopieerde te laten uitprinten. Dat dergelijk systeem veel schrijfwerk uitspaart, hoeft geen betoog!

Besluit

Judit Databank is zeer zeker een nuttig opzoekingsinstrument. Het is wel nodig het doordacht te gebruiken. Het gaat zeker niet op zomaar een trefwoord in te tikken. We menen dan ook dat de student die gecombi-

neerd zoekt binnen de T.R.D.-systematiek vlug en efficiënt informatie verzamelt.